

Bana romanlarımda en kişisel boyutun ne olduğunu sordular, "Zamirler" diye yanıt verdim

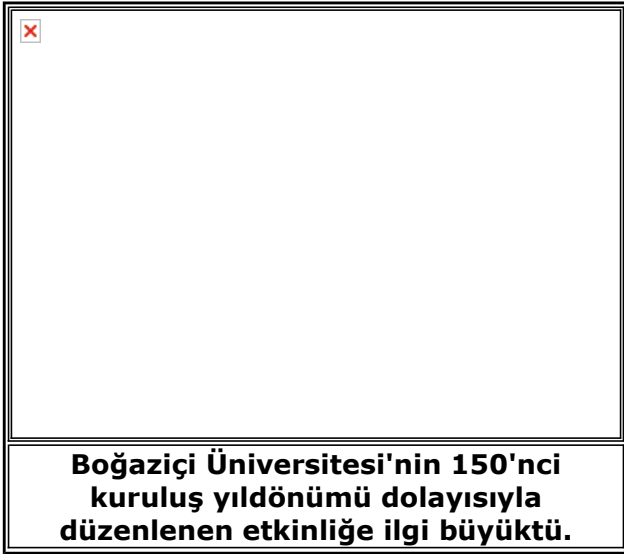

Boğaziçi Üniversitesi dün tarihi günlerinden birini yaşadı. Üniversitenin 150'nci yılı kutlamaları kapsamında dünyaca ünlü romancı ve Bologna Üniversitesi profesörü Umberto Eco ile Nobel ödüllü romancı Orhan Pamuk "Tarih, Kurgu ve Gerçekler Üzerine Bir Diyalog" başlıklı sohbet toplantısı için bir araya geldi. Aziz Nesin'in yüzde 60 dediği rakam için, İtalyan yazar Eco'nun söyleşi sırasında sarf ettiği "İnsanların tamamının değil ama yüzde 50'sinin aptal olduğunu düşünüyorum. Hepsinin aptal olduğunu düşündüğüm gün rahat ölürüm" sözleri salonda gülüşmelere neden oldu.

Oturumun başkanı Patrizia Violi'nin yazarların romanlarındaki paralellikler doğrultusunda çizdiği çerçeve doğrultusunda konuşulanları üç ana başlıkta toplamak mümkün. Yazarın ve okurun saflığı ve duygusallığı, romanların kişiselliği ve romancının yazdıklarında kendisini ne kadar yansıttığı ve koleksiyon ve liste yapma ihtiyacı.

Önce Eco, bir roman okuru için iki seviye olduğunu anlattı. Ona göre, birinci seviyedeki okur saf ve duygusal. Okuduklarının gerçek olduğuna inanıyor, hikayenin çözüm noktasında ortaya çıkan gerçeklere şaşırıyor. İkinci seviyedeki okur ise hikayenin sonunun nasıl geleceğini bilse de okuyor ve hikayeyi oluşturan yapıyı, olayların nasıl örüldüğünü takip ediyor. Kendisi duygulanmıyor, ama başkalarını duygulandırabilme kapasitesi nedeniyle yazara hayran oluyor.

Pamuk'a göre de okurlar arasında benzer bir ayırım var ancak ona göre ikinci seviyedeki okur kendisini bir şekilde birinci seviyedekinden yukarıda görüyor. Romanı okurken kendisi duygulanıp heyecanlanmıyor ancak birinci seviyedeki okurun neden duygulandığını, nelere heyecanlandığını anlamak için okuyor. Bu da Pamuk'a göre roman sanatının gücünün kaynağını oluşturuyor: Roman aynı anda birbirinden farklı ve hatta çelişkili zihinsel ve duygusal uyanışlar yaratabilme potansiyeliyle güçleniyor. Bu da bizi romandaki kişisellik meselesine götürüyor.

Boğaziçi Üniversitesi'nin 150'nci kuruluş yıldönümü dolayısıyla düzenlenen etkinliğe ilgi büyüktü.

Örneğin Pamuk, romanlarını yazarken bu çelişkili zihinsel hali yaratmak istediğini belirtti. "Masumiyet Müzesi"nin ana karakteri Kemal'i hatırlatarak, bir yandan insanların kendisine "Kemal sen misin?" diye sormasını, diğer yandan da Kemal'in kurgusal bir karakter olduğunu anlamasını istediğini söyledi. "Kişisel olmayan bir şey yazamıyorum. Zaten ne tür roman yazarsa yazsın kişisellik bir yazarın imzasıdır" diyen Pamuk'a karşın Eco, kendisiyle ilgili ipuçları vermektan çok korktuğu için romanlarında Napolyon'un arkasına saklanmaya çalıştığını anlattı. "Bana bir seferinde romanlarımdaki en kişisel boyutun ne olduğunu sordular, 'Zamirler' diye yanıt verdim" diyen Eco'nun bu anekdotu salonu güldürdü.

Yazarların tartıştıkları son nokta liste ve koleksiyon yapma merakları oldu. Koleksiyoncunun her zaman erkek olduğunu ve bunun "dünyaya sahip olma" merakından kaynaklandığını belirten Pamuk, "Masumiyet Müzesi" romanının aslında müzedekilerin listesinin anlamlı bir hikayeye birbirine bağlanması olduğunu ifade etti. "Listeler romancılar için gereklidir" diyen Pamuk, bunu yaparken insani nesnenin tanımlarından oluşan romanın en sonunda bir paranoyağın sanrıları olduğunu hatırlatarak benzer bir metot uyguladığını anlattı.

Yazarlara son soru "neden yazdıkları" oldu. Pamuk, "Bir odada yalnız başıma yaşamak, aynı zamanda da kabul görmek istiyordum" derken, dünyada Eco her türlü bilgi akışının bir anlatı üzerinden gerçekleştiğini vurguladı ve "Üniversitede tezimi yazmış ve sunmuşum. Profesörlerimden biri beni 'Sen tez değil tezi nasıl yazdığının romanını yazmışsın' diye eleştirdi. O günden sonra felsefe kitabı gibi görünen romanlar yazmaya başladım. En sonunda da roman yazmayı öğrendim" dedi.

UMBERTO ECO: SİZ FARKLISINIZ